

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2260/2549

บริษัทสินบัวหลวงลิสซิ่ง จำกัด โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดชัยบัวทอง ก่อสร้าง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 391, ป.วิ.พ. มาตรา 245, ป.รื้อฎากร มาตรา 78

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความรับผิดชอบในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับการทำสัญญาเช่าซื้อระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 นั้น โจทก์ซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อมีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากจำเลยที่ 1 ผู้เช่าซื้อ เมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ถึงกำหนดชำระแต่ละงวดเพื่อนำส่งกรมสรรพากรตาม ป.รื้อฎากร มาตรา 78 (2) มาตรา 82 และ มาตรา 82/4 หมายความว่า จำเลยที่ 1 จะต้องรับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อจำเลยที่ 1 ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้โจทก์ในแต่ละงวดตามสัญญา ต่อมาสัญญาเช่าซื้อได้เลิกกัน เมื่อโจทก์ได้ยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน คู่กรณีแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 วรรคหนึ่ง ดังนั้นโจทก์ผู้ให้เช่าซื้อจึงไม่มีสิทธิเรียกให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างก่อนสัญญาเช่าซื้อเลิกกันได้ คงเรียกได้แต่ค่าที่จำเลยที่ 1 ได้ใช้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อโดยไม่ชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้นซึ่งไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด เมื่อไม่มีค่าเช่าซื้อที่จำเลยที่ 1 ต้องชำระ จำเลยที่ 1 ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 เป็นผู้ค้ำประกันจำเลยที่ 1 ตามสัญญาเช่าซื้อโดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม นั้นตามที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้จึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการชำระหนี้อื่นไม่อาจแบ่งแยกได้ แม้ในชั้นฎีกาจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 มิได้ยื่นฎีกาขึ้นมา ศาลฎีกาก็มีอำนาจพิพากษาให้มีผลไปถึงจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 245 (1) ประกอบมาตรา 247

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสี่ร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าเสียหายจำนวน 1,106,991.45 บาท พร้อมเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน ของต้นเงิน 776,991.45 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จและภาษีค่าเพิ่มจำนวน 49,611.03 บาท ให้แก่โจทก์ จำเลยทั้งสี่ให้การ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงินจำนวน 549,611.03 บาท พร้อมเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 170,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ค่าชอนนอกจากนี้ให้ยก จำเลยที่ 4 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสี่ร่วมกันชำระเงิน 429,611.03 บาท พร้อมเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 170,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น จำเลยที่ 4 ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 4 โดยคู่ความมิได้โต้แย้งคัดค้านว่าเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2539 จำเลยที่ 1 ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ไฮดรอลิกยี่ห้อคอมัดส์ จากโจทก์ในราคา 3,037,410 บาท กำหนดชำระค่าเช่าซื้อรวม 30 งวดๆ ละ 101,247 บาท ภาษีมูลค่าเพิ่มงวดละ 7,087.29 บาท เริ่มชำระงวดแรกวันที่ 27 กันยายน 2539 งวดต่อไปชำระภายในวันที่ 27 ของเดือนถัดไปทุกเดือนจนกว่าจะชำระเสร็จ ตามสัญญาเช่าซื้อเอกสารหมาย จ.6 โดยมีจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 เป็นผู้ค้ำประกันยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ตามเอกสารหมาย จ.7 จ.8 และจ.9 หลังจากทำสัญญาแล้ว จำเลยที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อให้แก่โจทก์รวม

12 งวด แล้วผิติดตั้งแต่ววดที่ 13 ประจำเดือนสิงหาคม 2540 เป็นต้นมา ต่อมาวันที่ 31 สิงหาคม 2541 โจทก์ไปยึดรถที่เช่าซื้อคืนโดยฝ่ายจำเลยมิได้โต้แย้งคัดค้าน ถือว่าสัญญาเช่าซื้อเลิกกันเมื่อ โจทก์ยึดรถคืนมาได้ ต่อมาโจทก์ได้นำรถที่เช่าซื้อออกประมูลขายทอดตลาดได้เงิน 1,045,454.55 บาท โดยหักภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเป็นเงิน 104,545.45 บาท ก่อนสัญญาเลิกกันโจทก์ได้ทวงจ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่มตั้งแต่ววดที่ 13 จนถึงงวดที่ 19 แทนจำเลยที่ 1 ...คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกา ของจำเลยที่ 4 ว่า จำเลยที่ 4 ต้องรับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน 49,611.03 บาท ในฐานะ ผู้ค้าประกันจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์หรือไม่ เห็นว่า ความรับผิดชอบในการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเกี่ยวกับการ ทำสัญญาเช่าซื้อระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ตามเอกสารหมายเลข จ.6 นั้น โจทก์ซึ่งเป็นผู้ให้เช่าซื้อ มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากจำเลยที่ 1 ผู้เช่าซื้อ เมื่อถึงกำหนดชำระราคาตามงวดที่ ถึงกำหนดชำระแต่ละงวดเพื่อนำส่งกรมสรรพากร ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 78 (2) มาตรา 82 และมาตรา 82/4 หมายความว่า จำเลยที่ 1 จะต้องรับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อจำเลยที่ 1 ต้อง ชำระค่าเช่าซื้อให้โจทก์ในแต่ละงวดตามสัญญา แต่คดีนี้จำเลยที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อให้โจทก์เพียง 12 งวด ผิติดชำระค่าเช่าซื้อตั้งแต่ววดที่ 13 ประจำเดือนสิงหาคม 2540 เป็นต้นมา และโจทก์ได้ทวง จ่ายเงินภาษีมูลค่าเพิ่มแทนจำเลยที่ 1 ไปก่อนถึงงวดที่ 19 ประจำเดือนมีนาคม 2541 รวม 7 งวด เป็นเงิน 49,611.03 บาท ต่อมาสัญญาเช่าซื้อได้เลิกกันเมื่อโจทก์ยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน (วันที่ 31 สิงหาคม 2541) ตามเอกสารหมายเลข จ.10 คู่กรณีแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391 วรรคหนึ่ง ดังนั้นโจทก์ ผู้ให้เช่าซื้อจึงไม่มีสิทธิเรียกให้จำเลยที่ 1 ชำระค่าเช่าซื้อที่ค้างก่อนสัญญาเช่าซื้อเลิกกันได้ คงเรียก ได้แต่ค่าที่จำเลยที่ 1 ได้ใช้ทรัพย์สินที่เช่าซื้อโดยไม่ชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้นซึ่งไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบ ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแต่อย่างใด เมื่อไม่มีค่าเช่าซื้อที่จำเลยที่ 1 ต้องชำระ จำเลยที่ 1 ย่อมไม่ต้อง รับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับงวดค่าเช่าซื้องวดที่ 13 เป็นต้นมา แม้โจทก์จะได้ออกเงินทวงรอง ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนจำเลยที่ 1 ไปก่อน โจทก์ก็ไม่มีสิทธิเรียกเอาจากจำเลยที่ 1 ได้ ที่ ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษาให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามฟ้องโจทก์นั้นศาลฎีกาไม่ เห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 4 ประเด็นนี้ฟังขึ้น อนึ่ง จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 เป็นผู้ค้าประกัน จำเลยที่ 1 ตามสัญญาเช่าซื้อโดยยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม หนี้ตามที่โจทก์ฟ้องในคดีนี้จึงเป็นเรื่อง เกี่ยวด้วยการชำระหนี้อื่นไม่อาจแบ่งแยกได้ แม้ในชั้นฎีกา จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 มิได้ยื่นฎีกาขึ้น มา ศาลฎีกาก็มีอำนาจพิพากษาให้มีผลไปถึงจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ได้ตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 245 (1) ประกอบมาตรา 247" พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยทั้งสี่ ร่วมกันชำระค่าใช้ทรัพย์สินเป็นเงิน 210,000 บาท แก่โจทก์ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก นอกจากที่แก้ ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 4

องค์คณะ

มานัส เหลืองประเสริฐ · สุรพล เจียมจุไร · ปัญญารัตน์ วีระยะวานิช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2260/2549>